

Sygn. akt II CKU 34/98

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 28 lipca 1998 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna
w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSN - Z. Świeboda (spraw.)
Sędziowie:	SN - T. Domińczyk
	SA - M. Grzelka
Protokolant:	E. Chojnacka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej - P. Wiśniewski
po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 1998 roku
na rozprawie sprawy z wniosku Z. O.
z udziałem G. C.
o nadanie klauzuli wykonalności
na skutek kasacji Ministra Sprawiedliwości nr [...]
od postanowienia Sądu Wojewódzkiego w K.
z dnia 29 grudnia 1995 r. sygn. akt III Cz [...]

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie oraz postanowienie Sądu Rejonowego w Z. z dnia 6 czerwca 1995 r. sygn. I Co [...] i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o opłatach sądowych należnych od kasacji.

U Z A S A D N I E N I E

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 1995 r. Sąd Wojewódzki w K. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Z. z dnia 6 czerwca 1995 r. i oddalił wniosek Z. O. o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika. Zdaniem Sądu Wojewódzkiego, chociaż J. i G. C. pozostają w 1978 r. w związku małżeńskim, to jednak małżeńska wspólność ustawowa musi istnieć nie tylko w chwili powstania tytułu egzekucyjnego, ale także w chwili orzekania o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika. J. i G. C. zawarli bowiem dnia 30 sierpnia 1994 r. u notariusza umowę majątkową małżeńską, w której wyłączyli wspólność ustawową i wprowadzili w stosunkach majątkowych małżeńskich rozdzielną majątkową.

W kasacji Minister Sprawiedliwości wnosi o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Wojewódzkiego z dnia 29 grudnia 1995 r. oraz postanowienia Sądu Rejonowego w Z. z dnia 6 czerwca 1995 r. i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania. Skarżący zarzuca rażące naruszenie prawa, a w szczególności art. 787 kpc w związku z art. 41 § 1 i 3 oraz art. 47 § 2 k.r.o., a także naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Najwyższy, zważył, co następuje:

Małżonkowie mogą przez umowę majątkową wyłączyć wspólność ustawową, jednakże z zastrzeżeniem przewidzianym w art. 47 § 2 k.r.o. Stosownie do tego przepisu małżonkowie mogą w stosunku do osób trzecich powoływać się na wyłączenie

wspólności ustawowej tylko wtedy, gdy zawarcie przez nich umowy majątkowej oraz jej rodzaj były tym osobom wiadome. W wyniku tego unormowania wnioskodawca, którego praw dotyczy wyłączenie wspólności ustawowej, a który nie wiedział o zawarciu tej umowy i jej rodzaju, uzyskuje szczególną ochronę prawną wyrażającą się w tym, że względem niego stosunki majątkowe małżonków ocenia się tak, jakby umowa majątkowa w ogóle nie była przez nich zawarta i nadal obowiązuje ich wspólność ustawowa. W tym przedmiocie wnioskodawca zeznał, że do dnia 21 lutego 1995 r. nie wiedział o zawarciu umowy majątkowej, przy czym egzekucję skierował w 1993 r. do nieruchomości objętej wspólnością ustawową. W takiej sytuacji wierzyciel wymieniony w art. 41 § 1 k.r.o., pomimo umownego wyłączenia przez małżonków C. wspólności ustawowej, który nie wiedział o umowie, może dochodzić zaspokojenia z majątku, który byłby objęty wspólnością ustawową, gdyby nie była wyłączona w umowie. Małżonkowie, którzy po powstaniu w 1993 r. wierzytelności, umownie wyłączyli w 1994 r. wspólność ustawową, nie mogą skutecznie powołać się na wyłączenie tej wspólności i będą mogli być traktowani tak, jakby nadal pozostawali we wspólności ustawowej. W rezultacie małżonek dłużnika nie mógłby skutecznie przeciwstawić się żądaniu wierzyciela nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności na podstawie art. 787 kpc.

Stanowisko Sądu Wojewódzkiego zwłaszcza nie uwzględniło powyższego stanu prawnego, zaś Sąd Rejonowy nie poczynił wystarczających ustaleń faktycznych w omawianym zakresie. W związku z tym niezbędne okazuje się przesłuchanie stron oraz J. C. na okoliczności podnoszone w jej zażaleniu z punktu widzenia przesłanek określonych w art. 41 § 3 k.r.o.,

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji (art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego Dz.U. Nr 43, poz. 189 oraz art. 417 i ust. kpc obowiązującego do dnia 1 lipca 1996 r.). Upływ terminu do wniesienia kasacji nie stoi na przeszkodzie w jej uwzględnieniu, jeżeli zaskarżone orzeczenie narusza również interes Rzeczypospolitej Polskiej polegający na ochronie szeroko rozumianej własności.

Prawo bankowe z 1989 r. zostało uchylone ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. nr 140, poz. 939), która weszła w życie z dniem 1 stycznia

1998 r. (art. 193 i 194). Ocena zatem bankowego tytułu egzekucyjnego powinna być dokonana na podstawie art. 96-98 Prawa bankowego 1997 r.

aw

db